WYTŁUMACZENIE SPRAWY

Ur. Uniechowſkiego Sędziego Ziemi Mińſkiey z Ur. Inſtygatorem Prześwietney Kommiſſyi Edukacyiney, y z Wielmożnym Nieſiołowſkim Woiewodą Nowogrodzkim, o Dobra Poczapow *cum attinentiis* Funduszowych Kollegium XX. Jezuitow Nowogrodzkich mianey.

UNiechowski XX. Jezuitow Nowogrodzkich o Skassowanie bezprawnego Dobr Poczapowa *cum omnibus attinentiis*, przez W. Bogusława Uniechowskiego Woiewodę Trockiego uczynionego Funduszu, R. 1766. zapozwał.

Po zgaszeniu Zakonu XX. Jezuitow Seym R. 1775. wyznaczył Sąd Kommissyi Wileńskiey, z Prerogatywą *ultimæ inappellabilisquè Instantiæ* dla zupełney Obywatelom do Dobr Po-Jezuickich pretensye maiącym uczynienia satysfakcyi.

W tym Sądzie Uniechowski wygrał Kassacyą Funduszu Nowogrodzkiego, przed ktorym Plenipotent Kommissyi Edukacyiney, i W. Woiewoda Dyplomatyczny Possessor Osobiście, Prawnie, i zawito stawili się. Słowa są Dekretu = *Ponieważ połowa Dobr Uniechowskiemu iest przysądzona, & ex Diplomate wyięta, exinde połowę intraty z Lustracyi wypadaiącey y oznaczoney, ażeby J. W. Woiewoda Nowogrodzki do Skarbu Kommiſſyi Edukacyiney importował decidendo à nexu płacenia drugiey połowy intraty uwalniamy.*

Wielmożny Woiewoda powtornie Uniechowskiego do Kommissyi Wileńskiey przypozwał, z przyczyny iakoby nie zupełnego w pierwszym Dekrecie przez Sąd wytłumaczenia się. Sąd zatym Kommissyi Wileńskiey powtornym Dekretem oczewistym wyłuszczył myśl swoię w słowach = *My Sąd pretensyą à parte J. W. Niesiołowſkiego, de recenti uroszczoną, y do Sądu wniesioną niszcząc, kaſſuiąc, ſatysfakcyą in omni temuż Dekretowi* 1775. *Miesiąca Nowembra* 14. *Dnia zapadłemu być powinną, censendo, połowy Dobr Burdykowſzczyzny, Poczapowa, Laſkowſzczyzny cum omnibus onych attinentiis tak, iak XX. Jezuici ad ſuppreſſionem Inſtituti dzierżeli, à po nich J. W. Nieſiołowſkiemu per Diploma dostały ſię, nic z nich nie excypuiąc, ani wyłączaiąc, Uniechowſkiego in virtute zapadłego Dekretu Prawami Xięſtwa Litewſkiego wzmocnionego Aktorem czyniemy.* Coż nad ten Dekret być może iaśnieyszego?

Obiął więc w Posessyą połowę *totalitatis* Burdykowszczyzny Uniechowski: Prześwietna zaś Kommissya Edukacyina Komplanacyą względem przysądzoney od Roku 1766. Sędziemu Kalkulacyi z nim zawarła R. 1776. Dnia 14. Listop. ktorey są słowa = *Kommissya Edukacyi Narodowey wszelkim usiłowaniem starać się będzie, ażeby compensando Uniechowskiemu ustąpioną dla siebie kalkulacyą, y drugą połowę tychże Dobr Burdykowszczyzny in Diplomatica Possessione J. W. Woiewody Nowogrodzkiego dopiero zostaiącą, per cessionem tegoż Jmci in Personam Uniechowskiego przeniosła, Salvis conditionibus płacenia z tey połowy censum do Kommissyi Edukacyiney, y wniesienia Ewikcyi na drugą tych Dobr połowę Uniechowskiego dziedziczną* = Nie iestże to oczewista Akceptacya Dekretow Wileńskich?

Po tak przecię Prawnych Dekretach y Tranzakcyach Sąd Kommissyi Edukacyiney na Instancyą J. W. Woiewody y Instygatora swoiego ferował Dekret, ktorym tłumacząc myśl Kommissyi Wileńskiey odsądził Sędziego od Połowy Dobr Poczapowa *cum attinentiis*, à tylko osmą część przysądził! Albożto nie iest wzruszenie Dwoch oczewistych Dekretow, y Artykułu Statutu Wielkiego Xięstwa Litewskiego?

Za tym Dekretem W. Woiewoda rugował z Cztero-letniey Possessyi Uniechowskiego, y Exdywizyą gwałtem wykonał.

Zażalenia Sędziego Prześwietna Rada Nieustaiąca zawiesiła Rezolucyą swoią Dnia 14. April. Roku 1780. daną, iako niemaiąca mocy wdania się in Judiciaria.

Do Nayiaśnieyszych więc Stanow Rzeczypospolitey zanosi proźby *Oppressus Civis*, nie swoim tylko, ale całey Prowincyi W. X. Litt. imieniem, aby Nayiaśnieysze Stany reassumuiąc Unii tegoż Xięstwa Prawa, mianowicie Konstytucyą 1765. Tit. *Rozrządzenie Dobr Po-Jezuickich* = y 1776. Dekreta Kommissyi Wileńskiey *in suo valore & esse* potwierdzaiącą: nieprawność pośledniejszych Dekretow *vim legis sapientium* uznawszy, Sędziego Aktorem połowy Dobr Poczapowa tak, iak przez XX. Jezuitow *ad suppressionem* trzymane były, deklarowały; à dla uznania podiętych Unkosztow do niewłaściwey Juryzdykcyi (*ponieważ po Dekretach Wileńskich w naturę Dobr Ziemskich przeistoczone zostały, przez co iuż więcey pod władzę Sądu Kommissyi Edukacyiney niepodpadały*) Sędziego pociągnięcia, Sąd osobny wyznaczyć raczyły.